

Προσκύνημα στο Βουφαβέντο

/ [Οδοιπορικά - Προσκυνήματα](#)

Της Ζήνας Λυσάνδρου Παναγίδη, Φιλολόγου, MSc

Καημό το' χα. Καημό μεγάλο. Να ξαναδώ το Βουφαβέντο. Με συγκινούσε πολύ και η ιστορία της ρήγαινάς του, της Μαρίας ντε Μολίνο, για την οποία έγραψα στα πρώτα χρόνια της προσφυγιάς μας, όταν έγραφα κείμενα για την κατεχόμενη γη μας στο κρατικό ραδιόφωνο που παρήγαγε αλλά και συντηρούσε τον πολιτισμό μας και τα στοιχεία της ταυτότητάς μας.

Την Κυριακή, 31 Μαρτίου 2013, επιτέλους το όνειρο γίνεται πραγματικότητα. Μαζί με καλούς φίλους και φίλες, στρίψαμε από τον κύριο δρόμο Λευκωσίας Αμμοχώστου, κάπου πριν από τη Μια Μηλιά, και κατευθυνθήκαμε προς τα βόρεια. Ο δρόμος αυτός οδηγεί στο Δίκωμο.

Εμείς, όμως, σε λίγα λεπτά, στρίψαμε στα δεξιά για το Βουνό, το «χωριό των χηρών», όπου ζουν οι χήρες από την Τόχνη, μετά το ειδικό και στυγερό έγκλημα κάποιων ανεγκέφαλων δικών μας, και το Συγχαρί, κάτω ακριβώς από την τουρκική σημαία που ταράζει τα βράδια μας. Ενωμένα σχεδόν τα δυο πανέμορφα χωριουδάκια μας, είναι σκαρφαλωμένα στους πρόποδες του βουνού. Πανέμορφη η σκηνογραφία, αλλά εμάς η καρδιά μας σφίγγεται στη θέα του τερατουργήματος που είναι κατάντικρύ μας. Ισοδυναμεί, ακούσαμε, με δώδεκα γήπεδα ποδοσφαίρου. Μας είπαν, ακόμη, ότι ένας στρατιώτης που εργαζόταν για την κατασκευή της έπεσε και σκοτώθηκε.

Ακολουθούμε έναν στενό δρόμο που οδηγεί προς το κάστρο του Βουφαβέντο. Κοιτάμε άπληστα γύρω μας τη βλάστηση, αλλά δεν είναι και τόσο οργιαστική, όπως στις άλλες κορυφογραμμές του Πενταδάκτυλου, στην Ακανθού και την Καντάρα, που είμαστε πιο εξοικειωμένες.

Μπροστά μας, περνούν εικόνες της περασμένης μας ζωής, όταν ανηφορίζαμε από την Κυθρέα προς τα πάνω, κι ανεβαίναμε σαν τα ζαρκάδια προς το κάστρο. Σε λίγη ώρα, φτάνουμε σε έναν εκδρομικό χώρο, όπου αρκετοί ψήνουν τις σούβλες τους. Σχολιάζουμε για το πόσο μοιάζουμε με τους Τουρκοκύπριους, και σ' αυτή τη συνήθεια.

Αμέσως, στα δεξιά μας, προβάλλει η εκκλησία της Παναγίας της Αψινθιώτισσας. Θα τη δούμε στην επιστροφή. Μετά από μερικές ακόμη κορδέλλες του βουνού, σταματάμε σε ένα πλάτωμα, και από πάνω μας ακριβώς προβάλλει στην κορυφή των απότομων και πανύψηλων βράχων επιβλητικό το κατεστραμμένο κάστρο.

Αμέσως, *prima vista*, καταλαβαίνουμε ότι δεν θα' ναι η ανάβαση τόσο εύκολη, όπως στο κάστρο του Αγίου Ιλαρίωνα. Εδώ δεν υπάρχουν διευκολύνσεις όπως εκεί, που μπορείς να κρατιέσαι από το κάγκελο. Εδώ, δεν το έχουν αξιοποιήσει καθόλου τουριστικά.

Από την αρχή τα πράγματα είναι δύσκολα. Αγκομαχάμε συνεχώς. Γι' αυτό και κάνουμε πολλούς μικρούς σταθμούς, ξεκουραζόμαστε για λίγα λεπτά, ατενίζουμε τη θέα της πεδιάδας και βγάζουμε και τις απαραίτητες φωτογραφίες. Η μέρα, όμως, είναι ακατάλληλη, αφού η σκόνη καλύπτει τα πάντα.

Σε κάποιο σημείο, μπαίνουμε στην είσοδο του κάστρου, όπου φροντίζουν να μας ενημερώσουν με μια εντοιχισμένη πλάκα, ότι το κάστρο αυτό μας το πήραν το 1974. Αμέσως, απέναντί μας είναι το πρώτο κτίσμα, μια μεγάλη αίθουσα, πιθανόν κατάλοιπα ενός σταύλου που λειτουργούσε έξω από το κάστρο. Υπάρχει, επίσης, μια δεξαμενή.

Πιο πάνω σε ένα δεύτερο επίπεδο, υπάρχουν μισοερειπωμένα κτίσματα, ανάμεσά τους και μια μεγάλη καμαροσκέπαστη αίθουσα με δύο δεξαμενές στο δάπεδό της.

Καθώς καθόμουν για να ανασάνω, λίγο πριν από το ανέβασμα στην τρίτη ζώνη, απολάμβανα τη θέα που απλωνόταν κάτω από τα πόδια μου.

Ανεβαίνοντας μια σκάλα που είναι εν μέρει λαξευμένη στον βράχο, φτάνουμε στο τελευταίο επίπεδο, στο πιο ψηλό σημείο, όπου βρίσκονταν τρία κτηριακά συγκροτήματα. Στο κέντρο της ζώνης αυτής βρίσκεται ένα ορθογώνιο κτήριο της εποχής των Λουζιιάν το οποίο λειτουργούσε ίσως ως παρεκκλήσι.

Στο δάπεδο του μεγαλύτερου δωματίου υπάρχουν δύο δεξαμενές που συγκέντρωναν το νερό της βροχής που έτρεχε από την επίπεδη στέγη μέσω κάθετων υδροσωλήνων. Δεξαμενή υπάρχει και στο δεύτερο δωμάτιο και μια τρίτη (υπαίθρια) δεξαμενή βρίσκεται έξω από το βόρειο περίβολο του κάστρου. Ο βόρειος τοίχος των δωματίων αυτών προεκτείνεται προς τα δυτικά και περιλαμβάνει στενή εξέδρα από την οποία πιθανόν να μεταδίδονταν τα σήματα πυρός προς τη Λευκωσία και την Κερύνεια.

Πάντως, συνεχώς, κατά τη διάρκεια της ανάβασης, κάποιιοι μέτρησαν 595 σκαλιά, λέγαμε ότι τη ρήγαινα θα την κουβαλούσαν οι υπηρέτες πάνω σε πολυθρόνα, ενώ εμείς λαχανιάσαμε για να σκαρφαλώσουμε σε αυτές τις βουνοκορφές των 954 μέτρων ύψος, που την καθιστούν τη δεύτερη ψηλότερη βουνοκορφή στον Πενταδάκτυλο και μια από τις πιο απόρθητες.

Σε κάποιο σημείο, ατενίζεις όλη τη βόρεια θάλασσα, τη θάλασσα της Κιλικίας και καταλαβαίνεις γιατί είχε τόση στρατηγική σημασία το κάστρο αυτό, όπως και τα άλλα της οροσειράς του Πενταδακτύλου, που κτίστηκαν στα τέλη του 11ου αρχές του 12ου αιώνα, αφού παρακολουθούσαν τις κινήσεις των πλοίων και ειδοποιούσαν με φωτεινά σήματα την πρωτεύουσα. Αυτή την εποχή η Κύπρος ήταν πολύ σημαντική για τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία από πολιτικής και στρατιωτικής απόψεως, αφού σχεδόν ολόκληρη η Μικρά Ασία είχε καταληφθεί από

τους Σελτζούκους Τούρκους.

Το φρούριο χρησιμοποιήθηκε από τους Φράγκους ως οχυρό, ως σταθμός σήμανσης και ως φυλακή, ενώ οι Βενετοί το κατάστρεψαν και αυτό, όπως και τα άλλα, μετά το 1529, για να μην αφήσουν τους εχθρούς να τα χρησιμοποιήσουν.

Η κατάβαση ήταν καταφανώς πολύ πιο εύκολη. Παρόλο που υπάρχουν πολλά σκαλοπάτια, αυτά εναλλάσσονται με μονοπάτια από τσιμέντο που -διευκολύνουν το περπάτημα. Δυστυχώς, όμως, τα μονοπάτια είναι χώρος αφόδευσης για τα ζωντανά τους, δημιουργώντας αλγεινή εντύπωση στον επισκέπτη.

Κατεβήκαμε, λοιπόν, ευχαριστώντας τον Θεό και τον Άγιο Χρυσόστομο, του οποίου το μοναστήρι είναι πιο κάτω και η ίδρυσή του συνδέεται με το κάστρο. Ανέκαθεν, μου άρεσε πολύ η ιστορία αυτής της βενετσιάνας κυράς, της Μαρίας ντε Μολίνο, που αποκλεισμένη, λόγω της λέπρας, πάνω στο κάστρο του Βουφαβέντο, μετά τη θαυματουργή ίασή της, έκτισε το μοναστήρι του Αγίου Χρυσοστόμου, λίγο πιο κάτω, στο χωριό Κουτσοβέντης.

Τι είχε συμβεί; Μαζί με την κυρά του αρρώστησε από τη λέπρα και το σκυλάκι της, η μοναδική της συντροφιά, το οποίο έφυγε, κι όταν σε λίγο καιρό επέστρεψε, παρατήρησε ότι άρχισε να γιατρεύεται. Έστειλε, τότε, η κυρά τον δούλο της για να δει πού πήγαινε το σκυλάκι. Και ανακάλυψε ότι αυτό πλενόταν σε μια πηγή, κάτω από το βουνό. Πλύθηκε, λοιπόν, και η κυρά, κι έγινε καλά. Όταν ήρθε ο καιρός να κατέβει στην πόλη, για να ζήσει με την οικογένειά της, την παραμονή της αναχώρησής της, εμφανίστηκε ο Άγιος Χρυσόστομος στον ύπνο της και της είπε να κτίσει ένα μοναστήρι στο όνομά του και να περάσει την υπόλοιπη ζωή της εκεί. Έτσι και έγινε. Έκτισε σε λίγο καιρό το μοναστήρι, έφερε μοναχούς, το προίκισε με κτήματα πολλά και χρήματα, κι έμεινε εκεί σε όλη της τη ζωή.

Το μοναστήρι του Αγίου Χρυσστόμου, το οποίο αποτελεί εξαρχία του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, σήμερα είναι απρόσιτο για μας, αφού μετά τη λεηλασία του από τις τουρκικές δυνάμεις κατοχής, χρησιμοποιείται ως στρατόπεδο, και είναι απαγορευμένη στρατιωτική ζώνη.

Εμείς, όμως, το κρατάμε στη μνήμη μας ατόφιο, όπως ήταν τότε, αφού πολλές φορές το επισκεφθήκαμε, επειδή συνηθίζαμε να βαφτίζουμε παιδιά εκεί ή να πηγαίνουμε εκδρομές. Το μοναστήρι είναι φημισμένο για την πηγή του η οποία θεραπεύει δερματικές ασθένειες.

Μετά το Βουφαβέντο, στα δυτικά, κοντά στο χωριό Συγχαρί, στην επιστροφή μας, σταματήσαμε στο μοναστήρι της Παναγίας της Αψινθιώτισσας. Ερημιά και βεβήλωση. Σταύλος για τα ζώα. Καταφύγιό τους. Τα γύρω κτίσματα, ερείπια. Μαχαιριά στην καρδιά.

Το μοναστήρι αυτό είναι από τα πιο σημαντικά της βυζαντινής περιόδου. Πήρε το όνομά του από έναν θάμνο, την αψινθιά, που σκέπαζε καλά το στόμιο της σπηλιάς, μέσα στην οποία ένας καλόγερος, για να σώσει, από τη μανία των Εικονομάχων, έκρυψε την εικόνα της Παναγίας. Αργότερα, όταν έγινε η αναστήλωση των εικόνων, οι κάτοικοι σε αυτό το σημείο έβλεπαν ένα παράξενο φως να λάμπει. Βρήκαν την εικόνα της Παναγίας και έκτισαν το μοναστήρι το οποίο, όπως μαρτυρείται, είχε μεγάλη περιουσία κατά την περίοδο της Ενετοκρατίας. Περιλάμβανε, μάλιστα, και τα δυο χωριά, το Βουνό και το Συγχαρί. Όμως, κατά την περίοδο της τουρκικής κατοχής του νησιού μας, έχασε την αυτονομία του και έγινε μετόχι του Παναγίου Τάφου και εξάρτημα του μοναστηριού του Αγίου Χρυσοστόμου.

Με την εισβολή κλάπηκαν οι εικόνες και καταστράφηκαν οι τοιχογραφίες της Μονής του 12ου - 14ου αιώνα, και σήμερα ανακαλύπτονται σε ευρωπαϊκές αγορές αρχαιοτήτων.

Φεύγουμε με βαριά καρδιά από το άλλοτε όμορφο μοναστήρι της Παναγίας της Αψινθιώτισσας, και κάνουμε αυτό που μας έχει απομείνει. Αυτό που είναι η μοναδική παρηγοριά μας σε τούτα τα δίσεκτα χρόνια της προσφυγιάς μας. Προσευχόμαστε στην Παναγία μας και στον Άγιο Χρυσόστομο να κάνουν το θαύμα τους. Να λυπηθούν τον λαό μας. Γιατί, πιστεύουμε ακράδαντα ότι οι Άγιοί μας είναι εκεί και μας προσμένουν να γυρίσουμε πρώτα στην πίστη μας και μετά στη γη μας.

2013/03/31

Πηγή: www.lysandrou.blogspot.gr